
[2008-8-RE](#)

CAUSA 2008-8-RE

Número de registre 150-2008. Recurs d'empara

SENTÈNCIA DEL 6 D'OCTUBRE DEL 2008

BOPA núm. 76, del 22 d'octubre del 2008

En nom del Poble Andorrà;

El Tribunal Constitucional;

Atès l'escrit presentat i registrat al Tribunal Constitucional, el 5 de març del 2008, per la representació processal del Sr. Fidel Pallerols Montoya, mitjançant el qual interposa recurs d'empara contra els autes del 29 de novembre del 2007 i del 14 de febrer del 2008, dictats per la Sala Civil del Tribunal Superior de Justícia per haver-se produït una presumpta vulneració del dret a la jurisdicció, reconegut a l'article 10 de la Constitució i atès que demana al Tribunal Constitucional que admeti a tràmit aquest recurs i que dicti una sentència que declari la vulneració del dret esmentat, que anul·li les resolucions objecte de recurs i que retrotregui les actuacions al moment processal oportú per tal que el Tribunal Superior de Justícia dicti una nova resolució amb plena adequació a l'ordenament jurídic i de manera específica als preceptes constitucionals;

Vista la Constitució, especialment els articles 10, 41.2, 88 i 98 c);

Vista la Llei qualificada del Tribunal Constitucional, especialment el títol IV, capítol sisè;

Vist l'informe del Ministeri Fiscal de l'1 d'abril del 2008;

Vist l'aute del Tribunal Constitucional del 25 d'abril del 2008 que va admetre a tràmit la causa, amb efectes suspensius;

Vistes les al·legacions presentades, dintre de termini, per les parts;

Vistes les conclusions formulades, dintre de termini, per les parts i pel Ministeri Fiscal;

Escollat l'informe del magistrat ponent, Sr. Miguel Herrero de Miñón;

Antecedents

Primer

L'1 d'abril del 2005, el Tribunal de Batlles va dictar una sentència en què estimava parcialment la demanda formulada per la Sra. Rosa Maria Ros Armengol contra el Sr. Fidel Pallerols Montoya i condemnava aquest darrer a comprar a la demandant la totalitat de les seves accions de la societat Centro de Estudios Informáticos y Formación, S.A. (CEIF, S.A.) per un import de 120.202,42 euros, més els interessos legals produïts per aquesta suma, comptats des del 30 d'abril del 2004.

El 18 de novembre del 2005, la Sala Civil del Tribunal Superior de Justícia va confirmar en apel·lació aquesta resolució.

Segon

Iniciat el procediment d'execució de la sentència, la compravenda no es va poder dur a terme, perquè es va constatar que la societat CEIF, S.A. havia estat dissolta i liquidada.

Tercer

La Sra. Rosa Maria Ros Armengol va demanar l'execució de la sentència del 18 de novembre del 2005 amb càrrec a la garantia bancària prestada, en el marc del procediment, pel Sr. Fidel Pallerols Montoya i que se li imposés el pagament de les costes processals causades per aquest tràmit d'execució.

Quart

El 30 de març del 2007, la Batllia va dictar un aute mitjançant el qual estimava la petició de la part demandant i n'ordenava l'execució.

Cinquè

La representació processal del Sr. Fidel Pallerols Montoya va presentar un recurs d'apel·lació contra aquest aute, ja que estimava que vulnerava el seu dret a un procés degut i que les actuacions s'havien de retreure per tal d'iniciar la tramitació d'un incident d'execució en els termes de l'article 4 del Decret d'execucions civils. Així mateix també demanava que es declarés l'extinció de l'obligació recíproca per impossibilitat de compliment de l'altra part i l'arxiu del procediment d'execució i el retorn de la garantia bancària prestada.

Sisè

El 29 de novembre del 2007, la Sala Civil del Tribunal Superior de Justícia va desestimar aquest recurs i va confirmar la sentència de la Batllia tot imposant les costes de l'alçada al Sr. Fidel Pallerols Montoya.

Setè

La representació processal del Sr. Fidel Pallerols Montoya va presentar, aleshores, un incident de nul·litat d'actuacions contra la resolució del Tribunal Superior de Justícia per tal com considerava que s'havia vulnerat el seu dret a la jurisdicció, reconegut a l'article 10 de la Constitució.

Vuitè

El 14 de febrer del 2008, la Sala Civil del Tribunal Superior de Justícia va desestimar aquest incident en tots els seus punts.

Novè

El 5 de març del 2008, la representació processal del Sr. Fidel Pallerols Montoya va presentar un recurs d'empara en què manifesta, en primer lloc, que s'ha vulnerat el seu dret a la jurisdicció per tal com la Batllia va acordar de manera anticipada i improcedent l'embargament de les accions de la societat CEIF, S.A. Efectivament, l'embargament es va dur a terme en el marc d'un incident de mesures cautelars i es va desenvolupar inaudita parte debitoris i, a més, aquestes mesures van afectar terceres persones al procediment judicial de referència. Segons el parer d'aquesta part, les infraccions processals esmentades són constitutives d'una lesió del dret a la jurisdicció, independentment de qui sigui el titular del perjudici sofert, és suficient ser part per denunciar-ho i impugnar-ho.

Així mateix, aquesta part considera que la jurisdicció andorrana és clarament incompetent per resoldre la demanda interposada per la part adversa. I les dificultats sorgides en l'execució de la sentència objecte de recurs així ho demostren, ja que per poder canviar la titularitat de les accions d'una societat espanyola cal un atorgament davant els registres públics espanyols i a aquest efecte s'ha d'endegar un procediment judicial a Espanya, cosa que havia de fer des del començament la part demandant.

Aquesta part recurrent també entén que l'aute del 30 de març acorda una cosa diferent de la que havia estat l'objecte del litigi i la seva causa petendi fins aquell moment, en una mutació evident de la part dispositiva de la sentència que posava fi al litigi, com és el pagament del preu per a la compravenda de les accions sense el negoci transmissiu de les mateixes; i, per tant, en infracció dels principis de dispositiu i de congruència i de l'eficàcia de la cosa jutjada. El fet que s'obligui al recurrent a pagar i no a adquirir unes accions, tal com s'havia establert en la decisió judicial ferma, suposa una execució arbitrària d'aquesta decisió. No és possible obligar a una de les parts contractuals a complir amb les seves obligacions sense que, al seu torn, l'altra part compleixi amb les seves; es trenca l'equilibri contractual en evident infracció al principi d'igualtat de les parts. Per tant, la impossibilitat de procedir al negoci jurídic objecte de la sentència, així com les seves conseqüències, no pot ser apreciada d'ofici pel jutjador, sinó que ha de ser objecte d'un altre procediment en el qual es formalitzin els drets a la defensa i un debat contradictori en relació amb els nous fets ocorreguts.

Per acabar demana al Tribunal Constitucional que admeti a tràmit aquest recurs i que dicti una sentència que declari la vulneració del dret esmentat, que anul·li les resolucions objecte de recurs i que retrotregui les actuacions al moment processal oportú per tal que el Tribunal Superior de Justícia dicti una nova resolució amb plena adequació a l'ordenament jurídic i de manera específica als preceptes constitucionals.

Desè

L'1 d'abril del 2008, el Ministeri Fiscal va presentar un informe mitjançant el qual considerava que el que realment pretenia el recurrent era una revisió i una reforma de les consideracions jurídiques adoptades en les resolucions objecte de recurs, de les quals es desprèn una fonamentació jurídica i no arbitrària i que, per tant, no s'ha produït cap vulneració dels drets reconeguts a l'article 10 de la Constitució.

El Ministeri Fiscal precisa que, pel que fa a l'extemporaneïtat de l'embargament preventiu al·legada, no es pot retreure al jutgador no haver donat resposta a arguments que cap part va efectuar i afegeix que el recurrent va tenir temps suficient per instar totes les accions que li semblessin útils i no pot queixar-se de la seva pròpia inacció o negligència i afegeix que la societat CEIF, S.A. també tenia la possibilitat d'exercitar les accions escaients per preservar el seu patrimoni.

Pel que fa a la incompetència de jurisdicció, aquest Ministeri recorda que la selecció, la interpretació i l'aplicació de les normes processals corresponen en exclusiva als jutges i magistrats de la jurisdicció ordinària i aquesta qüestió adquireix relleu constitucional únicament quan la resolució no dóna una resposta a les qüestions plantejades o si la resposta incorre en un error material patent, quan no està motivada o quan és arbitrària. Aquest no és el cas, ja que el Tribunal Superior de Justícia va determinar que els tribunals andorrans eren competents per conèixer dels litigis entre andorrans, quan el demandat tenia el seu domicili a Andorra i que, a més, les parts es van sotmetre a la competència dels tribunals andorrans per resoldre les controvèrsies que poguessin sorgir en l'execució del conveni de separació signat per ells.

Pel que fa a una modificació indeguda de la sentència, el Ministeri Fiscal considera que la compra de les accions objecte del litigi ja es va pactar en el conveni regulador de la separació dels esposos, que és un contracte consensual perfecte pel sol consentiment de les parts sobre la cosa. El recurrent reitera els arguments de legalitat ordinària reproduïts durant el procés, s'observa, doncs, una desconexió entre el contingut que processalment ha de tenir el recurs d'empara i la naturalesa dels arguments de legalitat ordinària invocats.

Per tant, el Ministeri Fiscal demana al Tribunal Constitucional que declari la inadmissió a tràmit

d'aquest recurs d'empara.

Onzè

El 25 d'abril del 2008, el Tribunal Constitucional va acordar admetre a tràmit la causa, amb efectes suspensius.

Dotzè

El 20 de maig del 2008, la representació processal del recurrent va presentar un escrit d'al·legacions en què s'oposa a l'informe del Ministeri Fiscal i reitera de manera substancial el contingut del seu escrit de recurs d'empara.

Tretzè

El 27 de maig del 2008, la representació processal de la Sra. Rosa Maria Ros Armengol va presentar un escrit d'al·legacions en què considera que aquest recurs d'empara és un tràmit dilatori més del recurrent i s'oposa a totes les argumentacions i pretensions de l'altra part.

Pel que fa a l'extemporaneïtat i improcedència de l'embargament preventiu, aquesta part, a més de citar els apartats de la sentència del Tribunal Superior de Justícia que contesten aquest punt, relata els fets tal com, segons el seu parer, van succeir. No va ser difícil acreditar que el recurrent era el propietari de la totalitat de les accions de la societat CEIF, S.A. i que n'era l'únic representant legal i administrador, per això es va demanar l'aixecament del vel societari. A més, si el recurrent no té legitimació per accionar en nom de CEIF, S.A. i si va garantir personalment les obligacions que poguessin ser-li imposades i va aixecar els embargaments, quin sentit tenen les seves al·legacions en el marc d'aquest recurs d'empara si no és per retardar, enredar i molestar el compliment forçós de les seves obligacions?

Pel que fa a la incompetència dels tribunals andorrans al·lega que aquesta pretensió, adduïda en totes les vies posades al seu abast, ja va ser dirimida pels jutges ordinaris. I, afegeix que la transmissió per causa de compravenda de títols nominatius no està subjecta a cap limitació d'espai o de lloc per cap norma espanyola o andorrana, sinó que el consentiment de vendre i comprar pot manifestar-se de qualsevol manera i en qualsevol lloc. Seguidament, aquesta part reprèn cinc motius

pels quals afirma que els tribunals andorrans són competents per conèixer aquest litigi: el judici es va plantejar a Andorra entre andorrans, el domicili del demandat és Andorra, no hi ha cap norma contractual, ni legal que afecti aquest procediment i que s'oposi a la jurisdicció dels tribunals andorrans, les parts litigants es van sotmetre expressament a la jurisdicció exclusiva dels tribunals andorrans amb renúncia igualment expressa a qualsevol altre fur, i d'acord amb la jurisprudència civil, el recurrent no va justificar un interès, perquè el plet es substanciés fora d'Andorra, i sobretot, no va justificar cap perjudici pel fet de què el plet es jutgés a Andorra.

Així mateix, el recurrent tampoc pot pretendre la manca de competència en l'execució de la decisió, ja que aquesta competència correspon al jutge de primera instància, sigui quina sigui l'execució que s'hagi de dur a terme.

Per acabar amb aquest punt, destaca que la intervenció d'un fedatari públic espanyol és innecessària, ja que no cal que una compravenda de valors s'executi al país de la societat emissora i la inscripció de la transmissió al Registre Mercantil correspon al comprador de les accions.

Pel que fa a la modificació indeguda de la part dispositiva de la sentència en el moment de la seva execució, aquesta part manifesta la seva profunda indignació per la mala fe processal del recurrent i es remet al contingut dels autes del 29 de novembre del 2007 i del 14 de febrer del 2008, dictats per la Sala Civil del Tribunal Superior de Justícia, que cita textualment, per demostrar que la part recurrent va beneficiar-se de totes les garanties constitucionals i que la subrogació impugnada no és un efecte originat per la Sala Civil del Tribunal Superior de Justícia, sinó una conseqüència natural de la dissolució i liquidació de la societat CEIF, S.A.

Finalment, la representació processal de la Sra. Rosa Maria Ros Armengol demana al Tribunal Constitucional que dicti una sentència en què desestimi totes i cadascuna de les pretensions del recurrent i que el condemni a pagar la totalitat de les despeses processals i extraprocessals, inclosos els honoraris d'advocat i de procurador, causades en seu constitucional.

Catorzè

El 23 de juliol del 2008, el Ministeri Fiscal i la representació processal del Sr. Fidel Pallerols Montoya i, el 28 de juliol del mateix any, la representació processal de la Sra. Rosa Maria Ros Armengol, van presentar, respectivament, els seus escrits de conclusions en què reproduïen els arguments i les al·legacions continguts en els seus escrits anteriors.

Fonament jurídic únic

Les al·legacions diverses del recurrent en empara poden agrupar-se en dues categories:

D'una banda, les que es refereixen a la interpretació i a l'aplicació de la legislació ordinària, tant processal com material. Aquestes són les consideracions que el recurrent fa de l'extemporaneïtat i de la improcedència de l'embargament. Després d'haver examinat les resolucions objecte de recurs, el Tribunal Constitucional considera que els jutges ordinaris han motivat de manera detallada i raonable les seves decisions al respecte i, d'acord amb la doctrina reiterada d'aquest Tribunal, aquesta no és una tercera instància judicial, ni una instància cassacional. Per tant, aquestes pretensions no poden ser estimades.

D'altra banda, les al·legacions referents a la competència de la jurisdicció i a la inadequada modificació de la part dispositiva de la sentència, que si fossin certes, podrien donar lloc a la incongruència de la sentència i a la seva consegüent arbitrietat.

Quant al primer d'aquests punts, el recurrent, al·lega el caràcter espanyol de la societat, la venda de les accions de la qual va ser ordenada pels tribunals andorrans. I, és clar que la incompetència del jutgador andorrà, sí podria considerar-se una vulneració del dret a la jurisdicció. Però, el jutge andorrà va entendre que es tractava d'una relació entre ciutadans andorrans, domiciliats a Andorra i constituïda d'acord amb el dret andorrà, i a més, el recurrent actual, així com la part adversa, van admetre en el seu moment la jurisdicció d'aquests tribunals. Per tant, no és pot considerar que hi hagi cap incompetència de jurisdicció.

Quant a la incongruència i a l'arbitrietat de les resolucions judicials objecte de recurs d'empara, el Tribunal Constitucional, no pot entrar en el fons de la qüestió resolta, consistent en fer efectiu el pagament de la compra de les accions, amb càrrec a la garantia bancària prestada en el marc del procediment mateix, sinó que ha de limitar-se a examinar, l'argumentació donada pels tribunals ordinaris en les seves resolucions, argumentació suficientment elaborada, tant formalment com substancialment.

DECISIÓ:

En atenció a tot el que s'ha exposat, el Tribunal Constitucional, per l'autoritat que li confereix la Constitució del Principat d'Andorra,

HA DECIDIT:

Primer

Declarar que no s'ha vulnerat el dret a la jurisdicció, reconegut a l'article 10 de la Constitució.

Segon

Desestimar l'empara sol·licitada per la representació processal del Sr. Fidel Pallerols Montoya.

Tercer

Es condemna la part recurrent al pagament de les costes processals en seu constitucional de la Sra. Rosa Maria Ros Armengol.

Quart

Publicar aquesta sentència, d'acord amb el que disposa l'article 5 de la Llei qualificada del Tribunal Constitucional, al Butlletí Oficial del Principat d'Andorra.

I així, per aquesta sentència nostra, que ha de ser notificada a la representació processal del Sr. Fidel Pallerols Montoya, a la representació processal de la Sra. Rosa Maria Ros Armengol, al president de la Batllia, al president del Tribunal Superior de Justícia i al Ministeri Fiscal, ho pronunciem, manem i signem a Andorra la Vella, el 6 d'octubre del 2008.

Carles Viver Pi-Sunyer Pierre Subra de Bieusses

President

Vicepresident

Miguel Herrero de Miñón

Didier Maus

Magistrat

Magistrat